

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องเรียนและคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 32 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ สั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ยกคำร้อง ไม่รับเป็นเรื่องร้องเรียนและคัดค้าน และการอนุญาตให้ถอนคำร้อง และเพื่อศึกษาแนวทางการสืบสวนสอบสวนและวิธีการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 32

ผลจากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระซึ่งได้รับแต่งตั้งตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 13 ลงวันที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2549 ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 26 ลงวันที่ 29 กันยายน พุทธศักราช 2549 มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยประกาศดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และต้องประกาศผลการเลือกตั้งไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเลือกตั้ง รวมถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับด้วย ซึ่งการปฏิบัติงานในรอบ 6 เดือน ได้มีการจัดการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว 1,108 แห่ง เป็นการเลือกตั้งทั่วไป 176 แห่ง การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง 932 แห่ง (แยกเป็นผู้บริหารท้องถิ่น 174 ตำแหน่ง สมาชิกสภาท้องถิ่น 3,103 ตำแหน่ง) โดยทำการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องเรียนและคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น 986 เรื่อง สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 6 ราย สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ 31 ราย สั่งดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 ราย สั่งให้ยกคำร้อง 605 เรื่อง สั่งไม่รับเป็นเรื่องร้องเรียนและคัดค้าน 318 เรื่อง และสั่งให้ถอนคำร้อง 26 เรื่อง ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องนี้พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่สืบสวนสอบสวน ปัญหาในการจัดทำสำนวนการสืบสวนสอบสวน ปัญหาในการลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และปัญหาในการจัดทำคำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้งล่าช้า จึงทำให้การพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องเรียนและคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไป

ด้วยความล่าช้า

ผู้ศึกษาจึงได้เสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบริหารการเปลี่ยนแปลงการทำงาน ภายใต้ภาวะจำกัด โดยเริ่มจากวิธีการสรรหาหรือคัดเลือกบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่สืบสวนสอบสวนใหม่โดยทำงานในเชิงรุกเน้นประสิทธิภาพ(Efficiency) และประสิทธิผล(Effectiveness) เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงกระบวนการ(Process Change) การจัดทำสำนวนการสืบสวนสอบสวน และการจัดทำคำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง แบบการสั่งการและควบคุม(Command and Control)ที่มีความล่าช้า ไปเป็นแบบมีส่วนร่วม(Participative Management)โดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นประกอบกับให้จัดตั้งสำนักงานจัดทำคำวินิจฉัยขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบในเรื่องนี้โดยเฉพาะ นอกจากนี้เสนอให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในเรื่องการลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แบบใช้คะแนนเสียงข้างมากแทนการใช้มติเป็นเอกฉันท์ โดยนำเครื่องมือสำหรับกระบวนการคิด มาบริหารจัดการกับการเปลี่ยนแปลงในเวลาจำกัด